

Paragraaf Verbonden partijen

INLEIDING

Een verbonden partij is een rechtspersoon buiten onze eigen organisatie, waarin we een bestuurlijk en een financieel belang hebben. Het is een van de manieren waarop we onze taken uit (laten) voeren. Vrijwel alle gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt, zijn een verbonden partij, net als de nv's en bv's waarvan de gemeente aandeelhouder is.

Het besturen van verbonden partijen kan ingewikkeld zijn vanwege de bestuurlijke en klantrelatie die de gemeente met hen heeft. Bovendien zijn vaak meerdere partijen betrokken bij een verbonden partij, waardoor wij niet de enige bestuurder en klant zijn. We moeten onze bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met de andere deelnemers, wat de aansturing soms tot een uitdaging maakt.

Toch biedt het werken met verbonden partijen vele voordelen, zoals schaalvergroting en een regionale aanpak van regionale kwesties. Sinds de begroting 2017 nemen we informatie over de verbonden partijen op bij het programma waaraan die partij bijdraagt. In deze paragraaf vindt u een totaaloverzicht van de verbonden partijen.

De gemeente neemt ook deel aan de gemeenschappelijke regelingen 'Beschermd wonen regio Breda' en 'Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant'. Dit zijn zogeheten centrumregelingen en dat zijn geen aparte rechtspersonen - en dus geen verbonden partijen.

VISIE EN BELEID

Een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 zorgt onder meer voor een betere positie voor gemeenteraadsleden, een meer actieve informatieplicht aan de gemeenteraad, een versterkte controlerende rol voor de gemeenteraad en verankering van de burgerparticipatie.

Voor Midden- en West-Brabant hebben we een vernieuwde nota Verbonden Partijen opgesteld. Deze ligt in lijn met de nieuwe Wgr en de aanbevelingen vanuit de evaluatie van de eerdere nota. Hierbij hebben we de financiële beleidsregels voor de gemeenschappelijke regelingen zo veel mogelijk gelijk getrokken. Bij het actualiseren van de nota hebben we natuurlijk rekening gehouden met de belangen van de gemeente Breda. Ook hebben we specifiek aandacht besteed aan de verschillende soorten verbonden partijen. Het niveau waarop de gemeenteraden betrokken zijn, kan variëren en is afhankelijk van het type verbonden partij. Een verbonden partij die zich enkel richt op de bedrijfsvoering, heeft mogelijk een andere mate van betrokkenheid van de gemeenteraden dan een verbonden partij waarin beleid wordt voorbereid en (strategische) beleidskeuzes aan de orde zijn.

Financiële richtlijnen voor de begroting 2026 van de gemeenschappelijke regelingen

Voor de begroting 2026 geven we financiële richtlijnen mee aan iedere gemeenschappelijke regeling (GR):

1. We verwachten van het bestuur van de GR dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin 4 jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De GR vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de GR ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende 4 jaar per deelnemer.
2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreidingen van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.
3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van de aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de GR de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de GR in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor

deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende cao-indexering, overige cao-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de GR de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiële consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen-prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke cao-indexering, overige cao-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.
5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemoogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting (swijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).
6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De GR kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.
7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de GR de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de GR inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Aanvullende financiële richtlijn

In verband met de verwachte neerwaartse bijstelling van het Gemeentefonds in 2026 beschrijft de gemeenschappelijke regeling in de kadernota en de begroting 2026 de beleidsinhoudelijke keuzes en daaruit voortvloeiende effecten als de bijdrage van de gemeente/deelnemers gelijk blijft, dan wel daalt met 5%, 10% en 15% ten opzichte van de bijdrage voor 2025.

De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) heeft een afwijkende financiering, omdat zij wordt betaald vanuit de ziektekostenverzekeringen. Daarom gelden de bovenstaande richtlijnen niet voor hen.

DE VERBONDEN PARTIJEN

Totaalbeeld verbonden partijen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partijen	Soort verbonden partij	Verbonden partij	Bijdrage aan Breda	Bijdrage van Breda
GR GGD West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Vitaal en Sociaal Breda		8.511
GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord	Gemeenschappelijke regeling	Vitaal en Sociaal Breda		0
GR programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten	Gemeenschappelijke regeling	Vitaal en Sociaal Breda		Niet beschikbaar
BV Neovita	Vennootschappen en coöperaties	Vitaal en Sociaal Breda		0
GR Regio West Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Ondernemend Breda		6.589
NV Bredase Investeringsmaatschappij (NV BrIM)	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda		0
BV REWIN West-Brabant	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda		0
NV Chassétheater beheer	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda		0
NV Stadsherstel Breda	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda		0
BV BrabantRing	Vennootschappen en coöperaties	Ondernemend Breda		Nvt
Belgisch Nederlands Grensoverleg	Overige verbonden partijen	Ondernemend Breda		Niet beschikbaar
GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4	Gemeenschappelijke regeling	Duurzaam wonen in Breda		0
GR Nazorg Gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen	Gemeenschappelijke regeling	Basis op Orde in Breda		264
GR Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Basis op Orde in Breda		3.030
GR Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Basis op Orde in Breda		308
Midwaste	Vennootschappen en coöperaties	Basis op Orde in Breda		Niet beschikbaar
Zorg-en Veiligheidshuis Breda	Overige verbonden partijen	Basis op Orde in Breda		308
GR Belastingssamenwerking West-Brabant	Gemeenschappelijke regeling	Organisatie en financiën in Breda		3.989
NV Enexis Holding (inclusief overige NV's/BV's) (belang 0,016%)	Vennootschappen en coöperaties	Organisatie en financiën in Breda		Niet beschikbaar
NV Brabant Water	Vennootschappen en coöperaties	Organisatie en financiën in Breda		Niet beschikbaar
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	Vennootschappen en coöperaties	Organisatie en financiën in Breda		Niet beschikbaar

De belangrijkste beleidsontwikkelingen en risico's bij de verbonden partijen zijn hier opgenomen.

GR GGD WEST-BRABANT

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website GGD West-Brabant:	GGD West-Brabant
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Arnoud van Vliet
Belang Breda in verbonden partij in %:	30,59%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

GGD West-Brabant voert de Wet publieke gezondheid (Wpg) uit namens de 16 gemeenten in de regio West-Brabant. Zij richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners van de regio West-Brabant. Dit zijn de hoofdtaken van de GGD:

- infectieziektebestrijding
- medische milieukunde
- jeugdgezondheidszorg (JGZ)
- hygiënezorg
- beleidsadvisering
- gezondheidsbevordering
- epidemiologie

Naast de regionale taken voert de GGD ook taken uit in en voor Breda. Zo wordt het komend jaar invulling gegeven aan de motie van uw raad 'geen prik geen bescherming'.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De doelen in de beleidsbegroting 2025 zijn gebaseerd op de thema's van de nieuwe toekomstvisie 2023-2033 en het beleidsplan 2023-2026 'Wij maken samen gezond gewoon'. 2025 is het 3e jaar van dit beleidsplan. In 2024 staan integraal werken en het bouwen aan een stevig fundament centraal. In 2025 bouwen ze hierop voort en wil de GGD de werkzaamheden met de partners verstevigen, waarbij wordt gedacht vanuit de ontwikkelingen in de zorg. Voor de GGD ligt de focus op preventie en het bevorderen van gezondheid en een gezonde en veilige leefomgeving. Mentale en fysieke gezondheid zit in alle aspecten van de samenleving. Daarom zet de GGD zich ook in binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Actief Leven Akkoord (GALA).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De GGD heeft het afgelopen jaar een flinke stap vooruit gezet qua informatieveiligheid. Dit is een steeds belangrijker risico waar dus op geanticipeerd wordt. Ook de GGD heeft moeite om vacatures tijdig in te vullen door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Gelet op de financiële ontwikkelingen bij de gemeenten, is de GR GGD opgeroepen om begrotingswijzigingen in 2024 en 2025 en de begroting vanaf 2026 sober, doelmatig en in lijn met de (verwachte) financiële ontwikkelingen van gemeenten in te richten. Dit laat zien dat externe factoren van invloed blijven op het werk en op de publieke gezondheid en veiligheid.

Beleidsmatige richtlijnen begroting GGS 2026

1. De GGD geeft in kaders en Beleidsbegroting 2026 duidelijk weer met welke concrete plannen invulling gegeven gaat worden aan de in het beleidsplan 2023-2026 'Wij maken samen gezond gewoon' opgenomen 4 ambities en laten ze hun 3 gezonde geluiden horen.
2. Wij verwachten dat zij in samenspraak met de deelnemende gemeenten in 2026 een vervolg van het beleidsplan opstelt en presenteert.

3. Gezien de afnemende financiële middelen in 2026 verwachten gemeenten beleidsmatige keuzes te moeten maken. Om deze keuzes gedegen voor te kunnen bereiden is meer gedetailleerd inzicht nodig in het aanbod en in de geleverde producten en kosten. Wij verwachten van de GGD dat zij deze informatie leveren.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	4.718	5.715	8.511
Eigen vermogen	6.664	6.106	6.667
Vreemd vermogen	19.778	10.500	10.500
Resultaat voor bestemming	-40	-77	80
Ratio weerstandsvermogen	0,99	1,05	1
Netto schuldquote in %	2	3	1
Solvabiliteit in %	25	36	26

GR REGIONALE AMBULANCEVOORZIENING BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD (RAV)

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website Regionale	Regionale Ambulancevoorziening
Ambulancevoorziening:	Arjen van Drunen
Verantwoordelijk bestuurder:	Arnoud van Vliet
Bestuurlijk vervanger:	2,4%
Belang Breda in verbonden partij in %:	Gemeenschappelijke regeling
Soort verbonden partij:	

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Dankzij de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) zijn Bredanaars verzekerd van adequate ambulancezorg. Dit betekent hulpverlening op de plaats van een ongeval, en goed en snel vervoer naar het ziekenhuis, binnen de verplichte aanrijtijden. Hierover zijn prestatieafspraken gemaakt met de zorgverzekeraars en de RAV. De gemeente geeft geen financiële bijdrage aan de GR RAV.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De samenleving en het zorglandschap in Nederland veranderen in snel tempo. Dé uitdaging voor de toekomst is om de kwaliteit, de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van (acute) zorg voor iedereen te blijven garanderen, bij een toenemende vraag naar spoedzorg en een groeiend tekort aan zorgmedewerkers.

De RAV heeft het Landelijke Kwaliteitskader Ambulancezorg 1.0 verwerkt in de ontwerpbegroting 2025. Daarin geeft de RAV aan welke indicatoren al zijn opgenomen in de begroting en welke in de komende jaren volgen. De tijdigheid van het spoedvervoer is hierbij vermeld. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) bevat een aantal zaken die direct van belang zijn voor de ambulancesector: acute zorg aan huis, zorgcoördinatie, bestrijding van het personeelstekort en de verbetering van (digitale) informatieoverdracht en innovatie. De landelijke Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg van het ministerie van VWS gaat hier ook op in. De kernpunten zijn: kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg, zorgcoördinatie en samenwerking in de regio. De RAV en haar ketenpartners hebben hiervoor het ROAZ-plan opgesteld, dat de komende jaren verder uitgewerkt wordt. Het Meerjarenplan 2022-2025 van de RAV sluit goed aan bij de landelijke ontwikkelingen voor onder meer zorgcoördinatie en zorgdifferentiatie. In haar begroting gaat de RAV in op de verbeterde urgentie-indeling voor spoedvervoer, die begin 2024 is geïmplementeerd. De nieuwe indeling heeft 7 in plaats van 3 urgentieniveaus. Met de nieuwe indeling is de RAV beter in staat om de juiste zorg op de juiste plaats te leveren. De RAV monitort de nieuwe urgentie-indeling en stuurt bij waar nodig.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Voor de gemeente is er geen (financieel) risico.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2026

De RAV waarborgt onder de Wet ambulancezorgvoorzieningen de kwaliteit en continuïteit van de ambulancezorg in heel haar werkgebied. De ambulancezorg dient blijvend te worden uitgevoerd zonder gemeentelijke financiële bijdragen.

- Het Meerjarenplan 2022-2025 van de RAV loopt tot en met 2025. De RAV betreft bij de opstelling van het nieuwe meerjarenplan de stakeholders. Het nieuwe meerjarenplan komt tot uitdrukking in de begroting 2026.
- Het Landelijk Kwaliteitskader Ambulancezorg 1.0 bevat 26 indicatoren waarmee daadwerkelijk het niveau van de geleverde zorg wordt gemeten. Tijdigheid in het spoedvervoer is er hier één van. De indicatoren zijn onderverdeeld in zeven segmenten: Bereikbare en beschikbare zorg, Patiënt centraal, Veilige zorg, Professionaliteit, Samenwerken, Continue verbeteren en Basis op orde. De RAV informeert de gemeenten in haar begroting hoe zij voldoet aan het landelijke kwaliteitskader en de opgenomen indicatoren.
- De RAV is in 2024 gestart met de implementatie van de nieuwe urgentie-indeling ambulancezorg. De nieuwe indeling kent zeven in plaats van drie urgentieniveaus. De RAV verwerkt de nieuwe urgentie-indeling in haar begroting waarbij inzage in de responstijden op A0 en A1 (voorheen A1 en A2 ritten) behouden blijft. Uitgangspunt dient te zijn dat in het hele werkgebied de responstijd voor A0 ritten niet meer dan 5% wordt overschreden (melding-aankomst meer dan 15 minuten).
- In haar begroting geeft de RAV aan wat het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de landelijke Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg van VWS betekent voor de ambulancezorg in haar werkgebied. De beleidsagenda kent drie kernpunten: Kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg, Zorgcoördinatie en Samenwerking in de regio.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	15.119	14.369	14.758
Vreemd vermogen	27.435	33.917	31.584
Resultaat voor bestemming	0	0	340
Weerstandvermogen	15.119	14.369	14.758
Netto schuldquote in %	7,7	7,9	5,8
Solvabiliteit in %	35,2	29,8	31,8

GR PROGRAMMA SCHOOLVERZUIM EN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

Vitaal en Sociaal Breda	Opgroeien
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Eddy Förster
Belang Breda in verbonden partij in %:	45,7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL). In de regio werken 16

gemeenten samen aan het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval. Daarbij zetten we in op leerrecht in plaats van leerplicht. Hiermee krijgt iedere jongere de kans om zich op basis van eigen kwaliteiten te ontwikkelen naar de hoogst haalbare startpositie in de maatschappij. De 16 gemeenten werken samen op verschillende niveaus:

- Niveau 1
Alle deelnemende gemeenten hebben gekozen voor één Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC).
- Niveau 2
Moerdijk, Drimmelen, Alphen-Chaam, Geertruidenberg, Baarle-Nassau, Oosterhout en Breda werken intensief samen om alle jongeren van 5 tot 23 jaar te begeleiden naar de juiste opleiding, zorg of werk.
- Niveau 2a
Etten-Leur, Rucphen en Zundert werken praktisch samen bij de begeleiding van jongeren in het mbo en de kwalificatieplicht van jongeren van 16 tot 23 jaar. Deze gemeenten hebben aangegeven dat zij per augustus 2025 afschalen naar niveau 1.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

In 2025 is de basis op orde bij RBL. De basisformatie is structureel toereikend om het takenpakket conform de wettelijke normen uit te voeren. Hiermee is RBL in staat om de omslag in gang te zetten naar leerrecht in plaats van leerplicht. De ontwikkeling en de toekomst van de jongere staat meer centraal, ook in het kader van kansengelijkheid. Iedere jongere geven we een zo goed mogelijke uitgangspositie in de samenleving door scholing of werk.

Medio 2025 wordt de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' van kracht. De rol en de taken van de doorstroomcoaches (trajectbegeleiders 18+) worden uitgebreid en dat vraagt om andere talenten en kwaliteiten. In 2024 is de scholing hiervoor al in gang gezet om hierop te anticiperen. Dit wordt in 2025 voortgezet.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De deelnemende gemeenten staan financieel garant voor de uitvoerende (werk)organisatie RBL. De gemeente Breda is verantwoordelijk voor een aanzienlijk aandeel in de begroting: 28% voor taken op niveau 1 en 56% voor taken op niveau 2.

De volgende risico's zijn in beeld:

1. Vaste formatie op het programma Middelen. Vanuit RBL werken 5 vaste medewerkers voor het regionale programma VSV. Iedere 4 jaar wordt een nieuw programma vastgesteld. Zo ook in 2025. Op dit moment zijn de kaders en de reikwijdte van het nieuwe programma nog niet bekend. Die hangen samen met de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk'. Het RBL loopt een klein risico dat het VSV-programma onvoldoende toereikend is om de loonkosten van de medewerkers te dekken.
2. De uittreding van gemeenten. De gemeenten Baarle-Nassau en Alphen-Chaam gaan onderzoeken of ze per augustus 2025 willen overstappen naar de regio Tilburg voor de uitvoering van de leerplichttaken.
3. Door ombuigingen binnen het gemeentefonds vraagt de financiële situatie binnen de regiogemeenten per 2026 om een inkrimping of nullijn bij de GR'en.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2026

We hebben geen inhoudelijke richtlijnen meegegeven.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	1.096	805	Niet beschikbaar
Eigen vermogen	0	0	Niet beschikbaar
Vreemd vermogen	2.140	723	Niet beschikbaar
Resultaat voor bestemming	-61	0	Niet beschikbaar
Weerstandsvermogen	Geen	Geen	Niet beschikbaar
Netto schuldquote in %	0,0	0,0	Niet beschikbaar
Solvabiliteit in %	0,0	0,0	Niet beschikbaar

BV NEOVITA

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leren, ontwikkelen en werken
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	100%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Neovita BV is mede opgericht voor de begeleidings- en re-integratietaken, die niet (goed) in het publieke domein passen. De gemeente Breda neemt de uitvoerende en administratieve taken voor haar rekening.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Neovita BV heeft medewerkers in dienst uit de doelgroep van de Participatiewet. Neovita detacheert hen binnen de gemeentelijke organisatie en bij andere werkgevers. Neovita belast de loonkosten door en ontvangt van de gemeente Breda een vaste procentuele bijdrage op de loonsom.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Omdat Neovita een vast percentage op de loonsom ontvangt, is er nauwelijks sprake van risico's. Voor het risico van hogere loonkosten door een nieuwe cao voor de doelgroep (Aan de Slag) is al eerder een voorziening gevormd. Deze is onderdeel van de doorbelaste loonkosten en komt niet ten laste van het resultaat van Neovita.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar

* Van Neovita B.V. is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld

GR REGIO WEST-BRABANT

Ondernemend Breda	Verbindend Bestuur
Website RWB	RWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Jeroen Buijs
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	26,04%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De 16 gemeenten in West-Brabant werken gezamenlijk aan de nieuwe economie. Zij versterken het vestigingsklimaat en hanteren het perspectief van een Plantaardige Regio en een Circulaire Regio. De activiteiten zijn gebundeld in de speerpunten Innovatieve, Plantaardige en Circulaire Regio. De regio streeft ernaar om binnen Nederland én daarbuiten een vooraanstaande positie te krijgen als innovatieve plantaardige hub. Het concept van een 'plantaardige regio' omvat daarbij veel méér dan alleen de voedselproductie. Het betreft bouwstoffen, brandstoffen, medicijnen en een breed scala aan plantaardige toepassingen in de land-, tuin- en bosbouw. De ambitie is dat de circulaire economie van West-Brabant functioneert als een lerend ecosysteem van bedrijven, gemeenten, kennisinstellingen en gemeenschappen.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De RWB heeft in het voorjaar van 2024 een actieprogramma vastgesteld met een aangescherpte focus. Sommige onderwerpen passen daar niet meer bij, zoals mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling. Deze werkgebieden zijn een logisch onderdeel van de verstedelijkingsopgaven in de stedelijke regio's Breda-Tilburg en De Baronie, en sluiten het beste aan op de schaal van de Daily Urban Systems. In 2024 en 2025 worden de voormalige RWB-taken daarom overdragen naar de stedelijke regio's. De aangepaste koers van de RWB betekent dat de 4 commissies van advies plaatsmaken voor 3 thematische programma's: Plantaardig, Circulair en Innovatief. Deze programma's zijn ook verwerkt in de regiodeal die in 2024 bij het Rijk is ingediend en waar West-Brabant € 15 miljoen voor heeft ontvangen. Vanwege de nieuwe focus wordt de huidige governance eind 2024/begin 2025 herzien.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De slagingskans van regionale projecten is afhankelijk van de (vaak personele) inzet van gemeenten.

- De basisfinanciering van de GR staat onder (toenemende) druk door uiteenlopende zienswijzen over het commitment vanuit de deelnemende gemeenten en door minder inkomsten ('ravijnjaar').
- Een groot deel van de inkomsten bij de RWB komt vanuit subsidies. Als de mogelijkheden voor subsidies verminderen, heeft dit financiële consequenties.
- Om aan subsidie-eisen te voldoen, worden er activiteiten verricht. Daarbij wordt rekening gehouden met het voorlopig toegekende bedrag. Er bestaat een kans dat de subsidieverstrekker het bedrag aan het eind van het project lager vaststelt.
- Er ontstaat onduidelijkheid voor derden nu taken deels bij de RWB en deels bij de stedelijke regio's liggen.

Specifieke financiële richtlijn voor de begroting 2026

Bij de uitvoeringsgerichte taak Kleinschalig Collectief Vervoer geldt voor de vervoersprijs per eenheid een aanpassing aan de hand van de branchegerichte NEA-index. Verder worden de vervoerslasten begroot aan de hand van het geprognosticeerde gebruik van de vervoersvoorziening. Doorbelasting van kosten aan gemeenten en provincie vindt plaats op basis van realisatie.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2026

In de begroting 2025 wordt aangegeven:

- Welke resultaten uit het actieprogramma 2024–2028 in 2025 worden behaald en welke resultaten in de periode 2026-2028 worden beoogd.
- Wat de financiële en personele inzet van de RWB hierbij is en welke aanvullende middelen (capaciteit en financiën) er worden gevraagd van de gemeenten.
- Op welke manier de verbinding wordt gelegd met het onderwijs en het bedrijfsleven bij de uitvoering van het actieprogramma.
- Of en zo ja op welke wijze er voor de uitvoering van de actieagenda samenwerking nodig is met de Stedelijke Regio's en Rewin en hoe deze samenwerking wordt vormgegeven.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	5.469	6.805	6.589
Eigen vermogen	1.580	692	916
Vreemd vermogen	6.420	6.386	6.420
Resultaat voor bestemming	878	0	0
Ratio weerstandsvermogen	0,76	0,73	0,76
Netto schuldquote in %	-6,07	-2,51	-2,74
Solvabiliteit in %	21,0	10,0	12,0

NV BREDASE INVESTERINGSMAASCHAPPIJ (NV BRIM)

Ondernemend Breda	Stimuleren economische ontwikkeling
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenburg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	100%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Als zelfstandige uitvoeringsorganisatie van de gemeente Breda was NV BrIM (NV Bredase Investeringsmaatschappij) meer dan 50 jaar verantwoordelijk voor de uitgifte van Bredase bedrijventerreinen. Naast de verkoop en heruitgifte van bedrijventerreinkavel s waren acquisitie, promotie en relatiebeheer haar belangrijkste taken. In 2016 is besloten om deze taak over te dragen aan het gemeentelijk grondbedrijf en de BrIM te ontmantelen. Sinds die tijd is er gewerkt aan het opschonen van de balans van de nv. Vanwege een aantal langlopende verplichtingen heeft dit pas onlangs geleid tot een min of meer 'schone' nv. Momenteel wordt bezien of eventuele instandhouding van de NV structuur van meerwaarde kan zijn voor de ontwikkelingen in het Innovatiedistrict Breda.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

In 2016 heeft de gemeenteraad besloten om het stimuleren van economische ontwikkelingen over te dragen aan het gemeentelijk grondbedrijf en de BrIM te ontmantelen. Sinds die tijd is gewerkt aan het opschonen van de balans van de nv. Door een aantal langlopende verplichtingen heeft dit pas onlangs geleid tot een min of meer 'schone' nv. Voor de resterende reserves geldt het volgende:

- Een bedrag van € 1 miljoen wordt ingezet als cofinanciering voor 8 projecten van de regiodeal West- en Midden-Brabant. De gemeente Breda heeft hiervoor bij de toekenning van de regiodeal in 2018 een garantstelling afgegeven. Inmiddels is duidelijk dat deze projecten geen alternatieve financieringsbronnen hebben weten te verwerven. De NV BrIM wordt daardoor bijna volledig voor dit bedrag aangesproken.

- Het restantbedrag van circa € 1,2 miljoen wordt, zoals afgesproken in het bestuursakkoord 2022-2026, ingezet voor de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Voor de inzet van deze middelen willen we nog in 2024 een bestedingsvoorstel uitwerken.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Er zijn geen belangrijke risico's te melden.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage			
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Van NV Bredase Investeringsmaatschappij (NV BrIM) is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld

BV REWIN WEST-BRABANT

Ondernemend Breda	Stimuleren economische ontwikkeling
Website BV Rewin West-Brabant:	Rewin
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenburg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Jeroen Bruijns
Belang Breda in verbonden partij in %:	10,3%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Het doel van REWIN is het bevorderen van de werkgelegenheid en het versterken van de economische structuur van de regio West-Brabant. De 16 West-Brabantse gemeenten en RWB zijn aandeelhouders van de BV REWIN West-Brabant. In 2030 wil West-Brabant dé voorloper zijn in de transitie naar een nieuwe economie en dé plek voor innovatieve ondernemers die daaraan bijdragen. Daar maakt REWIN zich sterk voor vanuit 2 thema's, 4 strategische programma's en vele projecten. Dat doen zij in samenwerking met kennisinstellingen, het onderwijs, overheden en bedrijven:

- Duurzame economie
  - Circulair ondernemen
  - Plantbased ondernemen
- Innovatief ondernemen
  - Start-ups & scale-ups
  - Innovatief mkb

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

NV REWIN krijgt inhoudelijk aansturing van de Economic Board West-Brabant. Deze zet inhoudelijke lijnen uit, ziet toe op de uitvoering en de resultaten, en profileert de regio op een hoger

schaalniveau. Vertegenwoordigers van de overheid, het onderwijs en het bedrijfsleven nemen deel aan deze Economic Board en stellen samen de koers van de regio vast. In november 2023 is de nieuwe subsidieovereenkomst voor de periode 2024-2027 getekend.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De ambities komen op onderdelen misschien niet uit doordat de zienswijzen van de gemeenten in de regio West-Brabant uiteenlopen.
- Er is steeds meer vraag naar cofinanciering bij subsidieoproepen vanuit het Rijk en de EU. De regio West-Brabant heeft geen cofinancieringsfonds. Hierdoor kost het veel tijd en inspanning om op korte termijn alsnog geld beschikbaar te hebben voor onverwachte kansrijke projecten.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Van NV Werkgelegenheidsinstituut West-Brabant (REWIN) is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld

NV CHASSÉ THEATER BEHEER

Ondernemend Breda	Dynamische stad
Website Chassé:	Chassé Theater
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	100%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Het Chassé Theater is een maatschappelijke instelling die met film en podiumkunsten wil bijdragen aan het geluk van alle inwoners van Breda. Theater en film laten ons genieten, reiken ons nieuwe inzichten aan over de zin van het leven en appelleren aan onze relatie tot de ander. De gezamenlijk beleefde (film)theaterervaring nodigt uit tot dialoog en maakt het mogelijk om als mens, en als gemeenschap, te groeien.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Het Chassé Theater zit na de coronapandemie weer in een stijgende lijn. De bezoekersaantallen zijn aanmerkelijk gestegen en het publiek heeft zijn weg naar het theater en de cinema weer gevonden. Hoewel de inkomsten uit de horeca nog achterblijven, kan weer voorzichtig gesproken worden van een gunstige exploitatie.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De coronacrisis, de kosten crisis en de energiecrisis hebben het Chassé Theater voor grote uitdagingen gesteld. Daarbovenop komen er in de nabije toekomst kosten voor het onderhoud van het pand en de installaties. Het bijna 30 jaar oude gebouw is op een aantal punten toe aan omvangrijke vervangingen en investeringen. Samen met het theater wordt hiervoor een plan uitgewerkt.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Van Chassetheater Beheer N.V. is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld

NV STADSHERSTEL BREDA

Ondernemend Breda	Thema Dynamische stad
Website Stadsherstel:	Stadsherstel Breda
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	13,05%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage verbonden partij aan programma

NV Stadsherstel Breda verwerft, ontwikkelt en exploiteert monumentale objecten binnen de gemeente Breda. Hiermee dragen zij bij aan ons erfgoedbeleid.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Het Klapkot staat nog steeds leeg. Er zijn plannen om het Klapkot te koppelen aan café De Huiskamer. De koppeling van deze monumenten is positief beoordeeld door de gemeente via een initiatiefplan, maar er is nog geen vergunning voor aangevraagd. Omdat brouwerij De Oranjeboom de huurder van NV Stadsherstel Breda is, is er geen sprake van inkomstenderving.
- Stadsherstel voert een haalbaarheidsstudie uit naar een nieuwe locatie. Als deze haalbaar blijkt, zal Stadsherstel dit met vreemd vermogen moeten financieren. Mogelijk kan de gemeente hier een rol in spelen.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	2.821	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	5.169	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	127	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	2.821	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	780,3	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

Solvabiliteit in %	35,3	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
--------------------	------	--------------------	--------------------

* Van N.V. Breda Stadsherstel is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld

BV BRABANTRING

Ondernemend Breda	Stimuleren economische ontwikkeling
Website BrabantRing:	BrabantRing
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenburg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	5,2%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De netto verwervingskosten van onze aandelen in BrabantRing BV waren in 2023 eenmalig € 120.000. De bijbehorende kapitaallasten worden gedekt uit het budget Digitalisering.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Op 22 juli 2021 heeft de gemeenteraad besloten om een BredaRing te realiseren met een opstappunt op de BrabantRing. In dit besluit is al opgenomen dat de lokale glasvezelverbindingen worden verbonden met de glasvezelverbindingen elders in de provincie. Hiervoor is een koppeling nodig via een opstappunt op de BrabantRing. Zo ontstaat een Brabantbrede breedband-connectiviteit. Deze wordt georganiseerd en beheerd door BrabantRing BV. Op 8 augustus 2023 heeft de gemeente Breda een belang van 5,2% genomen in BrabantRing BV.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

BrabantRing BV is een samenwerking tussen de provincie, een aantal gemeenten en de private partij BRE EFX. Deze partijen zijn nog bezig om hun samenwerking juridisch uit te werken. Het is belangrijk dat daar goede, duurzame afspraken over worden gemaakt. Tegelijkertijd is het van belang dat BrabantRing BV snel begint met haar zakelijke activiteiten.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	Nvt	Nvt	Nvt
Eigen vermogen	Nvt	Nvt	Nvt
Vreemd vermogen	Nvt	Nvt	Nvt
Resultaat voor bestemming	Nvt	Nvt	Nvt
Weerstandvermogen	Nvt	Nvt	Nvt
Netto schuldquote in %	Nvt	Nvt	Nvt
Solvabiliteit in %	Nvt	Nvt	Nvt

* Op 8 augustus 2023 belang verworven

BELGISCH NEDERLANDS GRENDOVERLEG

Ondernemend Breda	Verbindend bestuur
Website Benego:	BENEGO
Verantwoordelijk bestuurder:	Jeroen Bruijns
Bestuurlijk vervanger:	Paul Depla
Belang Breda in verbonden partij in %:	9%
Soort verbonden partij:	Overige verbonden partij

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

In de provincies Antwerpen en Noord-Brabant vormen 21 grensgemeenten samen het Belgisch-Nederlands Grensoverleg (BENEGO). In deze gemeenten wonen 892.000 mensen en het gebied heeft een oppervlakte van circa 190.000 hectare. Het samenwerkingsverband werd opgericht in 1968 als een informele associatie van 11 gemeenten in het grensgebied. In 1986 werd het samenwerkingsverband geformaliseerd tot een internationale rechtspersoon. BENEGO is juridisch een BGTS (Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking).

Doel is het bevorderen van grensoverschrijdend bestuurlijk overleg en grensoverschrijdende samenwerking en het behartigen van de gemeenschappelijke belangen. Daarmee wil BENEGO bedreigingen keren én kansen pakken, in samenwerking met alle instanties die daarbij kunnen helpen. De ambitie is om het welzijn en de welvaart in het Belgisch-Nederlands grensgebied te vergroten door samenwerking tussen de grensgemeenten te faciliteren.

De landsgrens die met het Verdrag van Schengen vrijwel onzichtbaar is geworden, vormt in de praktijk vaak nog een obstakel als het gaat om thema's als klimaatverandering, grensarbeid, bestrijding van criminaliteit, milieubescherming en waterbeheersing, rampenpreventie, ambulancevervoer en openbaar vervoer. Daarnaast worden kansen die de nabijheid van het buurland biedt over en weer nog onvoldoende benut.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Het netwerk bestaat inmiddels meer dan 50 jaar en de activiteiten worden bekostigd via de jaarlijkse bijdragen van alle deelnemende gemeenten. In 2020 is BENEGO gestart met een professionaliseringslag voor betere samenwerking, grotere zichtbaarheid en betere externe communicatie. Daarnaast wil BENEGO het bestuurlijke netwerk versterken door gemeenten in het grensgebied die nog geen lid zijn actief uit te nodigen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Voor de continuïteit van het grensgemeentennetwerk is bestuurlijk draagvlak essentieel.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	Niet beschikbaar *	4	Niet beschikbaar *
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Van Belgisch Nederlands Grensoverleg is geen begroting opgesteld en beschikbaar gesteld

GR SCHADEVERGOEDINGSSCHAP HSL-ZUID, A16 EN A4

Duurzaam wonen in Breda	Bereikbaar Breda
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenburg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Peter Bakker
Belang Breda in verbonden partij in %:	0%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De regeling zorgt ervoor dat de behandeling van verzoeken om schadevergoeding vanwege de aanleg van de HSL-Zuid en de verbreding, verlegging en reconstructie van de A16 en A4 en de beslissingen op die verzoeken doelmatig, deskundig en op een gelijke manier plaatsvinden. Door deze regeling weten mensen bij welke instantie ze moeten zijn.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Deze gemeenschappelijke regeling is verlengd tot 1 januari 2026.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Er zijn geen belangrijke risico's te melden.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	0	0	0
Eigen vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Ratio weerstandsvermogen	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Van GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4 is geen geprognosticeerde balans opgesteld en beschikbaar gesteld

GR NAZORG GESLOTEN STORTPLAATSEN BAVEL-DORST EN ZEVENBERGEN

Basis op Orde in Breda	Beheer van de openbare ruimte
Verantwoordelijk bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	n.v.t.
Belang Breda in verbonden partij in %:	39,84%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Deze gemeenschappelijke regeling omvat de blijvende nazorgverplichtingen van 10 deelnemende gemeenten voor de stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen. De GR is voor 81% eigenaar van de stortplaats Zevenbergen, Attero is eigenaar van de andere 19%. De GR is geen eigenaar van de stortplaats Bavel-Dorst. Voorheen vond het onderhoud aan de stortplaats Zevenbergen volledig plaats door Attero, de huidige exploitant. Zij namen ook alle kosten voor hun rekening. Sinds november 2022 draagt de GR financieel bij aan de nazorg, naar rato van de nog te benutten restcapaciteit. De werkzaamheden van de GR omvatten verder alle activiteiten die een eigenaar hoort uit te voeren.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Medio 2019 hebben we een convenant met de provincie ondertekend, waarmee we de overdracht van de stortplaats Zevenbergen met 10 jaar hebben uitgesteld. Onderdeel van de afspraak is om binnen die termijn te onderzoeken hoe we met de stortplaatsen om willen gaan. Daarbij zou de rekenrente 5,06% blijven. Begin 2024 heeft het college van Gedeputeerde Staten echter eenzijdig besloten om de rekenrente vanaf juni 2024 aan te passen naar 3,45%, op basis van een ALM-studie. De gesprekken met de provincie hierover lopen nog om te bezien wat dit betekent voor de stortplaats Zevenbergen.

Voor de stortplaats Bavel-Dorst is het materiaalonderzoek naar de kwaliteit van de bovenafdichting afgerond. De levensduur van deze afdichting kan worden opgehoogd van 50 jaar naar 100 jaar. In 2023 stond de vervanging van het percolaatleidingensysteem centraal bij de nazorgactiviteiten. Nagenoeg alle geplande activiteiten zijn uitgevoerd. De strategie voor de nazorg voor komende jaren is: 'van nuttig en wenselijk naar noodzakelijk'. Alle nazorgactiviteiten worden voortaan tegen het licht gehouden op basis van het Nazorgplan en de geldende regelgeving. Het Nazorgplan lijkt te veranderen door de vervanging van het percolaatleidingensysteem en de verwachte levensduur van 100 jaar van de bovenafdichting. Vooral de periodieke vervangingen vallen weg. In 2024 wordt daarom de kostenstructuur van het Nazorgplan herzien.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Tot 2026 is de deelnemersbijdrage redelijk zeker. Bij de inbreng voor de kadernotitie 2025 hebben meerdere gemeenten echter meegegeven dat de meerjarenbegroting (2025-2028) opgesteld zou moeten worden op basis van een gelijkblijvende bijdrage.
- Mogelijk wordt het juridisch kader herzien (Leemtewet).

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2026

We hebben geen inhoudelijke richtlijnen meegegeven.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	264	356	264
Eigen vermogen	1.453	1.003	1.002
Vreemd vermogen	25.510	24.240	24.490
Resultaat voor bestemming	451	0	0
Weerstandvermogen	1.453	1.003	1.002
Netto schuldquote in %	Nvt	Nvt	Nvt
Solvabiliteit in %	Nvt	Nvt	Nvt

GR OMGEVINGSDIENST MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Basis op Orde in Breda	Veilig Breda
Website OMWB	OMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Peter Bakker
Belang Breda in verbonden partij in %:	7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB) werkt vanuit het omgevingsrecht aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Dit gebeurt in opdracht van de provincie Noord-

Brabant en de 25 gemeenten in Midden- en West-Brabant, en in samenwerking met (keten)partners.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De invoering van de Omgevingswet betekent een enorme verandering voor de taakuitvoering en werkwijze van de OMWB. Niet alles werkt zoals verwacht. Werkprocessen moeten worden aangepast en er moeten nieuwe werkafspraken worden gemaakt. De adviestaken zijn vooral gericht op de milieuthema's bij het opstellen van het Omgevingsplan. De vertaalslag van inrichting naar Milieubelastende Activiteiten (MBA's) wordt voortgezet op natuurlijke momenten.

Op 1 juli 2024 is de regeling CO₂-reductie werkgebonden personenmobiliteit in werking getreden. Deze regeling verplicht bedrijven met meer dan 100 medewerkers om te rapporteren over het zakelijk verkeer en woon-werkverkeer. Vanaf 1 juli 2025 moeten omgevingsdiensten toezien op de naleving van deze verplichting. In de begroting is een indicatief budget opgenomen voor de uitvoering van deze taak: ruim € 300.000.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Inhuur versus vast personeel: door de vele ontwikkelingen is de declarabiliteitsnorm van 1295 uur waarschijnlijk lastig haalbaar. Het verschil in declarabiliteit wordt opgevangen door duurdere externe inhuur. Om dit risico te beperken, wordt passende sturing toegepast op de inzet van personeel.

- Transitie mens en systeem: de opleidingseisen voor medewerkers blijven veranderen. Naast de inhoud van het werk worden ook andere digitale vaardigheden gevraagd. De kans bestaat dat niet alle medewerkers aan deze nieuwe eisen kunnen voldoen. Om dit risico te beperken, wordt zorgvuldig personeelsbeleid uitgevoerd met een adequaat opleidingsprogramma.
- Problematiek op de arbeidsmarkt: de vaste formatie is nog niet op peil voor de toenemende werkprogramma's. Het opleiden van trainees en net afgestudeerden door OMWB-personeel zorgt voor een tijdelijk productietekort.
- Bovenmatig verzuim: het blijft lastig te bepalen hoe de financiële impact hiervan zich ontwikkelt.
- Invoering Omgevingswet: ondanks de voorbereidingen heeft de invoering van de wet een enorme impact op de taakuitvoering. De exacte impact is nog onduidelijk.
- Kosteneffectiviteit: in de periode 2022-2024 zijn maatregelen met een besparingspotentieel van € 1,7 miljoen doorgevoerd in de begroting of meerjarenraming. De afhankelijkheid van derden maakt een volledige realisatie van de afzonderlijke maatregelen onzeker.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2026

We hebben geen inhoudelijke richtlijnen meegegeven.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	Niet beschikbaar *	2.293	3.030
Eigen vermogen	4.756	3.148	2.930
Vreemd vermogen	8.961	5.386	7.429
Resultaat voor bestemming	1.726	0	0
Ratio weerstandsvermogen	1,0	1,1	1,0
Netto schuldquote in %	-9,5	-5,6	-1,5
Solvabiliteit in %	34,7	36,9	28,3

GR VEILIGHEIDSREGIO MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Basis op Orde in Breda	Veilig Breda
Website VRMWB:	VRMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg-van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %:	16,44%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (Veiligheidsregio MWB) is een netwerkorganisatie. Daarin werken 24 gemeenten, de brandweer, de politie, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en het Openbaar Ministerie samen aan veiligheid. Vaste samenwerkingspartners zijn waterschappen, de GGD, de Omgevingsdienst en Defensie. Daarnaast werken zij samen met een omvangrijk netwerk van partijen.

De Veiligheidsregio is ook een krachtige en gerespecteerde hulpdienst. Met haar brandweerteams, crisisteams en centralisten staat zij 24/7 klaar om hulp te bieden. De crisisorganisatie van de GHOR staat klaar op het moment dat vanwege een ramp of crisis de balans tussen zorgvraag en -aanbod bedreigd of verstoord wordt. De Veiligheidsregio MWB werkt hecht samen met hulpverleners, bestuurders, ondernemers en inwoners aan een veilige en veerkrachtige samenleving. Ze houdt risico's voorspelbaar en hanteerbaar door de samenleving erop voor te bereiden, de juiste middelen in te zetten en bij te dragen aan herstel.

De Veiligheidsregio MWB voegt waarde toe aan de omgeving. Zij werkt samen aan veiligheid en veerkracht. Daarnaast stimuleert zij de redzaamheid in de samenleving, draagt ze bij aan een veilige leefomgeving en levert ze hulpvaardige en slagvaardige inzet. De Veiligheidsregio MWB voert veiligheidstaken uit tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Zij werkt samen, is duurzaam, werkt informatiegestuurd en organiseert zichzelf wendbaar. De Veiligheidsregio MWB staat 24/7 klaar voor al haar inwoners en bedrijven.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De veiligheidsregio heeft te maken met veranderingen in de samenleving. Denk aan: klimaatverandering, de energietransitie, de Omgevingswet en de oorlog in Oekraïne. Verder is de Wet veiligheidsregio's geëvalueerd en is er geleerd van de coronacrisis. Dit alles heeft invloed op de koers en de werkwijze van de veiligheidsregio. Met alle veranderingen die op de VRMWB afkomen, heeft het algemeen bestuur de organisatie gevraagd om via een takendiscussie kritisch naar de organisatie te kijken en voorstellen te doen voor besparingen. Alle producten zijn tegen het licht gehouden om te kijken of de VRMWB de goede dingen doet. Daarbij is bezuinigen geen doel op zich, maar wordt ook gekeken naar de maatschappelijke gevolgen en de gevolgen voor de (fysieke) veiligheid. De vraag die centraal staat, is: 'Wat voor organisatie is er nodig om onze regio veiliger te maken?' Bij de beantwoording van die vraag is gekeken naar een passend profiel, naar wat daarvoor nodig is én hoe dit zo efficiënt mogelijk te organiseren is. Deze takendiscussie leidt tot keuzes voor de toekomst. In 2024 en 2025 worden deze keuzes doorvertaald naar begrotingen en naar het meerjarenbeleidsplan voor de VRMWB.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Net als voorgaande jaren blijft het voor de brandweer een uitdaging om voldoende brandweervrijwilligers te vinden en te binden. Ook veranderingen in wet- en regelgeving werken hierop door.
- De stijging van prijzen (en dan vooral die voor energie, beheer en onderhoud) zien we ook terug in de rapportages en begroting (swijzigingen) van de veiligheidsregio, een GR met logischerwijs veel personeel, voertuigen, materieel en vastgoed.
- Incidenten door weersextremen en de uitval van nutsvoorzieningen zullen de komende jaren ook effect hebben op de hulpvraag richting de brandweer en de organisatie van de veiligheidsregio.

- Door de stelselherziening omgevingsrecht veranderen de taken van de veiligheidsregio's op het gebied van risicobeheersing. Er komen nieuwe taken bij, terwijl de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) aandacht blijven vragen door de complexiteit van veiligheidsvraagstukken. De taak 'risicogerichte advisering aan de voorkant' groeit sterk, bijvoorbeeld door de deelname aan omgevingstafels en bij gebiedsontwikkelingstrajecten, nog vóór er een vergunning is aangevraagd.
- Nieuwe risico's hebben gevolgen voor de manier waarop de VRMWB moet functioneren. Denk aan de risico's van cybercrime op de vitale infrastructuur of de risico's op natuurbranden en overstromingen door klimaatverandering.
- Chemie-Pack: de gemeente Moerdijk, de VRMWB en onderdelen van de Staat der Nederlanden worden door de verzekeringsmaatschappijen van omliggende bedrijven van Chemie-Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden voor de schade die zij zouden hebben geleden door de brandbestrijding in 2011.

Beleidsmatige richtlijnen 2026

In de kaderbrief 2026 geeft de veiligheidsregio aan welke activiteiten in 2026 centraal staan. In de (beleidsarme) begroting geeft zij aan op welke manier zij deze actiepunten invult. Daar staat bij welke activiteiten generiek zijn en welke activiteiten specifiek worden uitgevoerd voor de gemeente Breda, bijvoorbeeld in het kader van preventie of in het kader van gemeentelijk toezicht en handhaving. Deze specificering draagt bij aan een efficiëntere samenwerking tussen de gemeenten en de veiligheidsregio.

De VRMWB wordt gevraagd om een begroting 2026 op te stellen, waarbij inzichtelijk is wat de beleidsmatige gevolgen zijn van de diverse onderdelen, met minimaal aandacht voor de volgende onderwerpen:

- De veiligheidsregio zorgt voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises. Het doel is om samen de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen. Zo draagt de VRMWB bij aan een veilige omgeving. In het beleidsplan 2024-2028 is beschreven hoe de veiligheidsregio de komende jaren omgaat met de risico's die zij heeft geïdentificeerd en geprioriteerd. In de kaderbrief 2026 en de begroting 2026 besteedt de VRMWB beleidsmatig aandacht aan de doorvertaling van de landelijke discussies over de toekomst van de brandweer.
- Inzicht in de financiële consequenties van de invoering van de Omgevingswet.

Specifieke financiële richtlijnen voor de begroting 2026

De GR VRMWB stelt een begroting 2026 op, waarbij inzichtelijk is wat de financiële gevolgen zijn van de diverse onderdelen, met minimaal aandacht voor:

- De veiligheidsregio heeft voor 2026 een dekkende begroting opgesteld. Daarmee blijft de beschikbaarheid en inzetbaarheid van de brandweer, de meldkamer, de GHOR en de multi crisisorganisatie geborgd voor alle gemeenten van de regio.
- De veiligheidsregio informeert de gemeente Breda actief over een eventuele groei of daling van haar bijdrage voor 2026.
- Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De GR kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
--	-------------------	----------------	----------------

Financiële bijdrage	11.940	13.221	14.421
Eigen vermogen	6.724	4.912	4.444
Vreemd vermogen	57.375	59.803	57.369
Resultaat voor bestemming	800	-638	789
Ratio weerstandsvermogen	0,28	0,26	0,30
Netto schuldquote in %	48,0	54,0	46,0
Solvabiliteit in %	10,0	8,0	7,0

MIDWASTE

Basis op Orde in Breda	Beheer van de openbare ruimte
Website Midwaste:	Midwaste
Verantwoordelijk bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	Jeroen Bruijns
Belang Breda in verbonden partij in %:	7,7%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De Coöperatieve Vereniging Midwaste Milieu U.A. is begin 2009 opgericht. Zij omschrijven hun missie als volgt: 'Samen brengen we de circulaire economie tot stand tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. Afval omzetten naar grondstoffen en die terugbrengen in de keten: dat is onze kerntaak.'

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De prijzen, debiteuren en de beschikbare verwerkingscapaciteit vormen een belangrijk risico.
- De prijsrisico's zijn het grootst in markten die beheerst worden door wereldmarktprijzen, zoals bij papier.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	63	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Eigen vermogen	1.781	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	11.381	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	5	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	1.781	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	13,7	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Van Midwaste is geen geprognosticeerde balans opgesteld en aangeleverd

ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS BREDA

Basis op Orde in Breda	Veilig Breda
Website Zorg- en Veiligheidshuis Breda:	ZVH
Verantwoordelijk bestuurder:	Arnoud van Vliet
Bestuurlijk vervanger:	Arjen van Drunen
Belang Breda in verbonden partij in %:	54,93%
Soort verbonden partij:	Overige verbonden partijen

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) Baronie Breda is een samenwerkingsverband van justitiële diensten en zorginstellingen, onder regie van de gemeenten in district De Baronie. Het ZVH behandelt veiligheidscasuïstiek die zo complex is dat de reguliere werkwijze binnen een keten niet meer werkt. De ambitie blijft om samen te werken bij de zorg voor slachtoffers van mensenhandel, het voorkomen van radicalisering en extremisme, en de re-integratie van ex-gedetineerden. Met een doelgerichte en persoonsgerichte aanpak houdt het ZVH de centrale regie om ernstige overlast te stoppen, de dreiging van geweld terug te dringen en maatschappelijke uitval te voorkomen.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

De ontwikkelingen volgen elkaar snel op. De psychische problematiek en ook de complexiteit daarvan neemt toe. Het blijft voor het ZVH belangrijk om zicht te houden op kwetsbare mensen, zodat die op tijd ondersteuning krijgen. De coronapandemie heeft veel invloed gehad op de problematiek in het zorg- en veiligheidsdomein, op de partners en op de manier van werken. Lange tijd was er minder sociale steun, waardoor mensen meer angst en somberheid voelden en perspectief misten. Sommige mensen misten de structuur van contacten, werk of opleiding. Er was minder sociaal contact en dus ook minder sociale controle. Nu alles weer normaal is, nemen de sociale contacten weer toe. Met een nieuw informatiesysteem (PGA x) hopen we problematiek sneller te kunnen opmerken. Prioriteiten in het ZVH-jaarplan zijn: de aanpak van mensenhandel, radicalisering en extremisme, de re-integratie van ex-gedetineerden en kwetsbare personen, de aanpak van personen met onbegrepen gedrag, de levensloopaanpak en de verplichte Wet ggz. Het voorkomen van escalatie blijft belangrijk. Daarom wordt het gebruik van het de-escalatiemodel gestimuleerd. Het ZVH biedt hiervoor training aan professionals.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het personeel van het ZVH is in dienst bij de gemeente Breda. Daar ligt ook deels het financiële risico. Dit is voor ziekte en arbeidsongeschiktheid over de deelnemers verdeeld met een convenant. Dit verlaagt het risico van de gemeente Breda. Daarnaast hebben de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau hun samenwerking per 1 januari 2023 beëindigd. Daardoor stijgt de bijdrage van de overige deelnemende gemeenten.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	225	282	308
Eigen vermogen	Nvt	Nvt	Nvt
Vreemd vermogen	Nvt	Nvt	Nvt
Resultaat voor bestemming	Nvt	Nvt	Nvt
Weerstandsvermogen	Nvt	Nvt	Nvt
Netto schuldquote in %	Nvt	Nvt	Nvt
Solvabiliteit in %	Nvt	Nvt	Nvt

* Van Zorg-en Veiligheidshuis Breda is geen geprognosticeerde balans opgesteld en beschikbaar gesteld

GR BELASTINGSAMENWERKING WEST-BRABANT

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website BWB:	BWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenburg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Peter Bakker
Belang Breda in verbonden partij in %:	19,9% van de bijdragen aan de BWB is voor rekening van de gemeente Breda
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) verzorgt de heffing en inning van algemene belastingen voor de gemeente Breda, die door een aanslag zijn opgelegd. Zij verzorgt ook de waardering van WOZ-objecten, de afhandeling van bezwaar- en beroepsprocedures daartegen en de beleidsadvisering over gemeentelijke heffingen. De gemeente is lid van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de BWB.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Veranderde wet- en regelgeving en veranderde behoeftes bij de deelnemende gemeenten leiden ertoe dat de eisen aan de BWB toenemen. Dit geldt onder meer voor de informatiebeveiliging en privacy, en de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast nemen de eisen op het gebied van informatievoorziening toe vanwege de wens om meer in control te komen. De begroting 2025 is met de grootst mogelijke zorg opgesteld, maar er zijn posten die inherent onzekerheden bevatten. De belangrijkste ontwikkeling betreft de lager vastgestelde vergoedingen voor de proceskosten. Dit leidt tot een aanzienlijk voordeel voor gemeenten. Het risico dat deze wettelijke wijziging door de Hoge Raad wordt teruggedraaid, is opgenomen in de risicoparaagraaf.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en BPM is sinds 2024 van kracht. Deze wet verlaagt de proceskostenvergoedingen. Deze verlaging heeft de BWB verwerkt in de begroting 2025-2028. De kans bestaat dat de Hoge Raad deze verlaging weer teruggedraait. Het berekend risico is € 372.000.
- De BWB heeft significant minder bezwaren toegekend in 2023. Het is onzeker of de NCNP-bureaus daardoor vaker in beroep zullen gaan. Het (budgettaire) effect hiervan voor 2024 en 2025 is niet betrouwbaar vast te stellen. Het berekend risico is € 132.500.
- De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat het moeilijker is en meer tijd kost om cruciale functies in te vullen. Het berekend risico is € 40.000.
- De uitvoering van de AVG is extra risicogevoelig voor een datagestuurde organisatie als de BWB. Ondanks alle maatregelen blijft het risico aanwezig van een datalek. Het berekende risico is € 56.250.

Inhoudelijke richtlijnen voor de begroting 2026

We hebben geen inhoudelijke richtlijnen meegegeven.

Specifieke aanvullende financiële richtlijnen begroting 2026

We hebben geen aanvullende financiële richtlijnen meegegeven.

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	3.977	4.176	3.989

Eigen vermogen	1.351	0	0
Vreemd vermogen	5.829	5.582	5801
Resultaat voor bestemming	1.351	0	0
Weerstandvermogen	0,0	0,0	0
Netto schuldquote in %	-4,0	6,5	1,1
Solvabiliteit in %	18,8	0,0	0

NV ENEXIS HOLDING (INCLUSIEF OVERIGE NV'S/BV'S)

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website Enexis:	Enexis
Verantwoordelijk bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	Jeroen Bruijns
Belang Breda in verbonden partij in %:	0,016%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

NV Enexis Holding zorgt voor:

- het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie- en transportnetten
- het distribueren en transporteren van energie
- het uitvoeren van alle taken van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Essent is sinds 2009 gesplitst in een productie- en leveringsbedrijf en een netwerkbedrijf. Het productie- en leveringsbedrijf is verkocht aan Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk (RWE). Het leveringsbedrijf Enexis BV blijft in handen van de vorige aandeelhouders van Essent. Voor het splitsingsproces zijn 6 besloten vennootschappen (bv's) opgericht die een rol hebben in het verkoopproces, de zogenoemde Special Purpose Vehicles (SPV's). Deze staan niet apart in de paragraaf verbonden partijen. Er resteren nog 2 SPV's: Publiek belang Elektriciteitsproductie BV en CSV Amsterdam BV. Bij deze bv's verwachten we bij liquidatie geen eenduidkingen.

In 2020 plaatste Enexis een converteerbare hybride lening van € 500 miljoen bij haar aandeelhouders (provincies en gemeenten). Dit deed Enexis om stijgende investeringen in de energietransitie te bekostigen. Daarnaast zorgt deze converteerbare lening voor een goede rating bij de ratingbureaus en behoudt Enexis goede toegang tot de kapitaalmarkt tegen gunstige condities. De lening is achtergesteld en loopt maximaal 60 jaar. In 2030, en iedere 10 jaar daarna, heeft Enexis Holding het recht om de lening vervroegd af te lossen. De lening kan onder bepaalde voorwaarden ook in zijn geheel omgezet worden in eigen vermogen. De gemeente Breda participeerde naar rato van haar aandelenkapitaal in deze lening.

Enexis blijft werken aan oplossingen voor een duurzame energievoorziening. Met het oog op excellent netbeheer en het versnellen van de energietransitie heeft Enexis 4 prioriteiten:

- veilig werken
- klantgedreven werken
- verbeterprojecten voor de klant
- versnellen van de energietransitie

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- een tekort aan netwerkcapaciteit voor de energietransitie
- de effecten van de energietransitie en reguleringsmethodiek op de financiële positie
- ongeautoriseerd gebruik van data en/of systemen

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	26	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Eigen vermogen	5.320.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	5.140.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	72.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Ratio weerstandsvermogen	5.320.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	nvt	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	50,86	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Enexis N.V. geeft geen prospectieve informatie vrij

NV BRABANT WATER

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website Brabant Water:	Brabant Water
Verantwoordelijk bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	Jeroen Bruijns
Belang Breda in verbonden partij in %:	8,6%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Brabant Water zorgt voor de winning, productie en distributie van drink- en industriewater in Noord-Brabant.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- de klimaatveranderingen
- de kwaliteit van het grondwater
- de veroudering van het netwerk
- de informatiebeveiliging en de fysieke beveiliging

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	0	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

Eigen vermogen	699.235	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	618.615	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	12.495	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	n.v.t.	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	n.v.t.	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	53%	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* Brabant Water N.V. geeft geen prospectieve informatie vrij

NV BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN (BNG BANK)

Organisatie en financiën in Breda	Solide financiën
Website BNG:	BNG
Verantwoordelijk bestuurder:	Carla Kranenburg-van Eerd
Bestuurlijk vervanger:	Marike de Nobel
Belang Breda in verbonden partij in %:	0,46%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk (sociaal) belang. Met speciale financiële diensten draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen. De aandelen van de BNG Bank zijn voor de helft van de Staat. De andere helft is in het bezit van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

De belangrijkste beleidsontwikkelingen bij de verbonden partij

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- debiteurenrisico's
- ICT
- toenemende regelgeving en de impact daarvan op de organisatie

Financiële informatie:

Bedragen x € 1.000

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Financiële bijdrage	644	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Eigen vermogen	4.721.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Vreemd vermogen	110.819.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Resultaat voor bestemming	254.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Weerstandsvermogen	4.721.000	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Netto schuldquote in %	nvt	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *
Solvabiliteit in %	4,1	Niet beschikbaar *	Niet beschikbaar *

* BNG Bank N.V. geeft geen prospectieve informatie vrij.

